

REPUBLIKA E SHQIPËRIË
MINISTRIA E FINANCAVE
DHE EKONOMISË

Buxheti 2018, të ardhurat 28.1% e PBB. Në 4 vite u rritën 3%.

2017-11-07 22:08:00

Fjala e Ministrit Ahmetaj në prezantimin e të ardhurave për Buxhetin 2018, në Komisionin Parlamentar për Ekonominë dhe Financat

Në programimin e të ardhurave tatimore për vitin 2018, janë marrë në konsideratë të gjithë faktorët kryesorë me ndikim në buxhet, përfshirë:

- efektin e rritjes ekonomike,
- politikat e kujdesshme fiskale si dhe,
- efektet me fokus rritjen e nivelit të pajtimit me ligjin nga tatimpaguesit.

Parashikimi i të ardhurave për vitin 2018, synon **konsolidimin e mëtejshëm fiskal**, forcimin institucional dhe **përmirësimin e administrimit fiskal** në mbështetje të rritjes ekonomike të qëndrueshme, duke nxitur rritjen e prodhimit dhe eksportet.

Ne tashme inkasojmë në buxhetin e shtetit shqiptar **28.1 % të ardhura** në raport me Produktin e Brendshëm Bruto, ng atë cilat 25.8 % janë të ardhura që gjenerohen nga sistemi fiskal.

Vetëm 4 vite më parë, në vitin 2013, arketonim në buxhet nga tatimet dhe taksat 22.2 % të PBB. Pra **jemi përmirësuar me 3% brenda një afati 4 vjeçar**, nderkohe që qeveria paraardhese u perkeqesua me -1.1 % krahasuar me vitin e parë të mandatit të saj të dytë.

Kjo qëndrueshmeri dhe rritje e të ardhurave që do të gjenerohen nga sistemi fiskal do të vijojë, me synimin që edhe **vendi ynë të arrijë se shpejt nivelin 30-31% të të hyrave në buxhet**, i krahasueshem ky me vendet e tjera të rajonit.

Metodologjia e programimit të të ardhurave është bazuar në **modelet bashkëkohore të programimit**, të sugjeruara dhe aplikuar nga Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe në analizën e detajuar të faktorëve që ndikojnë në secilën taksë.

Modelet bazë të përdorur janë:

- Parashikimet makroekonomike.
- Modeli bazuar në analizën e 60-grup produkteve kryesore në import.
- Modeli I bazuar në Analizën e Serive Kohore.
- Modeli bazuar në koeficientin e elasticitetit "Buoyancy" dhe "Effective Tax Rate" për çdo taksë

Këto modele:

- Bazohen në të dhëna historike 3-vjeçare të importeve dhe të ardhurave doganore për 60-grup produktet kryesore;
- Analizojnë tendencën e ndryshimit të sasive të importuara për të njëjtat periudha në 3 vite;
- Marrin në konsideratë faktorë të tjerë të konstatuar gjatë vitit korrent;
- Matin dhe vlerësojnë efektet bazuar në indikatorë makroekonomikë duke analizuar efektin në ndryshimin e të ardhurave për një % të ndryshimit në PBB ("Buoyancy" dhe "Effective Tax Rate") etj.

Në terma konkretë, në planifikim janë harmonizuar faktorët makroekonomikë, me treguesit kryesorë që ndikojnë në taksat specifike. Janë analizuar në veçanti sasitë dhe çmimet e mallrave kryesorë të importit dhe prodhimit vendas që mbulojnë mbi 90% të vlerës së të ardhurave totale, duke marrë në konsideratë gjithashtu:

- Rritjen nominale të PBB-së duke analizuar këtë efekt në mënyrë të integruar me faktorë të tjerë për çdo taksë në veçanti, të ndërlidhur me të dhënat historike dhe projeksionet e çmimeve në tregjeve ndërkombëtare tek taksat ad-valorem si Tatimi mbi Vlerën e Shtuar, Renta minerare dhe Taksa doganore.
- Kursin e pritshëm të këmbimit të dy monedhave kryesore: USD dhe EURO me Lekun.
- Çmimet në Bursë që ndikojnë në të ardhurat nga TVSH-ja dhe Renta minerare.
- Sasitë e pritshme të importit të mallrave.
- Rritjen e të ardhurave nga akciza për karburantet, cigaret, pijet etj, si rezultat i rritjes së pritshme në sasi të tyre, në përputhje me konsumin. Janë programuar të zhdoganohen +200 ton ose 6.5% më shumë cigare krahasuar me realizimin e pritshëm 2017. Po kështu është parashikuar rritja me 7% e importit të karburanteve bazuar në ecurinë e vitit 2017, konsumit të karburanteve në përputhje me rritjen ekonomike dhe nevojat e tregut.
- Rritjen e çmimit të karburanteve. Sipas "EIA- U.S Energy Information Administration", parashikohet që çmimi i naftës bruto të rritet me rreth 18%, krahasuar me muajin Gusht 2017.
- Rritjen e të ardhurave nga TVSH-ja në import dhe TVSH-ja brenda vendit, e shoqëruar me programimin e fondeve të nevojshme për rimbursimin në kohë të tatimpaguesve.
- Rritjen e të ardhurave nga Tatimi mbi Fitimin, e cila reflekton rritjen e deklaramit dhe qarkullimit të realizuar të operatorëve ekonomikë.

Por faktori më i rëndësishëm që do të mbështesë dhe garantojë realizimin e programit të të ardhurave të buxhetit për vitin 2018 do të jetë lufta kundër Informalitetit, e cila do të thellohet më tej dhe do të shoqërohet me një fushatë të fortë sqaruese dhe edukuese për tatimpaguesit. Fokusi i Luftës Anti informalitet do të jetë segment i bizneseve të mëdha, atje ku krijohet vlera e shtuar dhe ku kryhet volumi më i madh i transaksioneve.

Të ardhurat Tatimore për vitin 2018, vlerësohen të jenë në shumën rreth 424 miliard lekë, rreth 24 miliard lekë ose 6% më shumë se parashikimi i vitit 2017.

Vetëm të ardhurat që administrohen nga DPT dhe DPD (pa përfshirë kontributet) parashikohet të jenë 317 miliard lekë, +18.5 miliard lekë ose 6% më shumë se viti 2017, nderkohe që të ardhurat nga pushteti vendor parashikohen të rriten mbi 8% krahasuar me vitin korrent.

Nisur nga natyra e tyre, në programimin dhe rritjen e të ardhurave të vitit 2018 ndikojnë këta faktorë:

- a. Mbas zbritjes së të ardhurave "one off revenue" të vitit 2017, efekti i rritjes së të ardhurave tatimore nga rritja nominale për tatimet dhe taksat ad valorem dhe rritja reale për tatimet dhe taksat fikse, si dhe mbas skontimit me "koeficientin e elasticitetit", të ardhurat tatimore të vitit 2018 rriten 3.52 %, ose 14,1 miliard leke krahasuar me bazën e programimit për vitin 2017.
- b. Efekti i politikave të reja fiskale kryesisht akciza e cigareve dhe taksa e pronës ndikojnë me 1 % rritje të të ardhurave (rreth 4,1 miliard leke
- c. Permiresimi i administrimit tatimor parashikohet të gjenerojë në buxhet 9.22 miliard leke ose 2.3 % të rritjes së parashikuar prej 6 %. Për këto parashikuar që 39 % e rritjes së të ardhurave fiskale të jenë rezultat i përmirësimit administrativ që ka në themel të tij:

- Luftën kundër informalitetit
- Mbledhjen dhe rikuperimin e borxheve tatimore të krijuar
- Forcimin e kontrollit dhe sidomos cilesisë së tij
- Auditimin e tatimpaguesve të mëdhenj
- Verifikimin e zinxhirit të transaksioneve me mallrat prodhim vendi apo importi, deri tek konsumatori final.

Nga pikpamja e masave që do të ndërmerren, fushata anti informalitet dhe rezultatet e projektuara do të mbështeten në dy zhvillime të reja:

- Vlerësimin e përqendruar nga Administrata Doganore, cka do të përmirësojë cilësisht dhe unifikojë këto praktike

- Zhvillimin e projektit të gjurmimit të transaksioneve nga Administrata Tatimore, cka do të krijojë mundësi për administrimin e TVSGH-se dhe gjithë zinxhirit të detyrimeve të tjera që lidhen me shumën e qarkullimit të mallrave dhe shërbimeve

Parashikimi i të ardhurave sipas zërave për vitin 2018

Të ardhurat nga T.V.SH.-ja parashikohet të jetë në masën 150.7 miliard lekë, 11.4 miliard lekë më shumë se pritshmëria për vitin 2017 ose 8.2 %. Krahas TVSH-së që do të gjenerohet si rezultat i rritjes ekonomike, rritjes së volumit të importeve dhe konjunkturës së çmimeve ndërkombëtare, burimi kryesor i të ardhurave shtesë nga TVSH-ja për vitin 2017, do të jetë përmirësimi i administrimit të këtij tatimi, lufta ndaj informalitetit si dhe kontrolli i zinxhirit të transaksioneve të subjekteve në TVSH.

Rritje e të ardhurave në import me rreth 6 miliard lekë si dhe nga T.V.SH.-ja neto brenda vendit me rreth 5,4 miliard lekë. Kjo si rezultat i rritjes së importit të taksuar me rreth 7% si dhe forcimit të luftës kundër informalitetit dhe forcimit të bashkëveprimit ndërmjet administratave Tatimore dhe Doganore, për të kontrolluar zinxhirin e transaksioneve dhe mbledhjen e këtij tatimi në hallkën që krijohet.

Të ardhurat nga akciza vlerësohen të jenë 49.9 miliard lekë me një rritje prej 3.9 miliard lekë ose 8.5% më shumë se pritshmëritë për vitin 2017. Faktorët kryesorë që ndikojnë në rritjen e parashikuar të të ardhurave nga akciza, krahas rritjes së importeve të mallrave të akcizës, do të jetë lufta kundër informalitetit, kontrolli më rigoroz i subjekteve të akcizës si dhe disiplinimi i mëtejshëm i procedurave të përfitimit të përjashtimeve dhe rimbursimeve nga kjo taksë.

Të ardhurat nga Tatimi mbi Fitimin

vlerësohen me rritje 7% më shumë se viti 2017, duke u realizuar në masën 33.9 miliard lekë. Kjo si rezultat i rritjes së deklarimit dhe qarkullimit të realizuar të operatorëve ekonomikë. Janë parashikuar rreth 0,8 miliard lekë më shumë si rezultat i rritjes ekonomike dhe rreth 1.4 miliard lekë nga mirëadministrimi dhe arketimi i detyrimeve të papaguara.

Të ardhurat nga tatimi mbi të ardhurat personale vlerësohen me rritje 9.7% më shumë se viti 2017, me një realizim në masën 37.3 miliard lekë. Në parashikimin e të ardhurave nga tatimi mbi të ardhurat personale janë marrë në konsideratë rritja e numrit të kontribuesve aktivë bazuar në ecurinë e vitit 2017 (për 9-mujorin 2017 numri i kontribuesve aktivë është rritur me rreth 4.6% ose 27 mijë të punësuar) dhe pritshmëritë për formalizim të mëtejshëm të të ardhurave nga punësimi.

Të ardhurat nga taksa nacionale dhe të tjera vlerësohen në masën 38 miliard lekë. Parashikimet për këtë taksë për vitin 2018 janë 2.9 miliard lekë më pak se i pritshmi 2017, dhe lidhen me pasqyrimin në vitin 2017 në këtë zë të të ardhurave nga rivlerësimi i pasurisë (one off revenue) për rreth 3,6 miliard lekë, të cilat nuk do të jenë në vitin 2018.

Të ardhurat nga taksa doganore vlerësohen me rritje prej 600 milionë lekë më shumë se viti 2017, me realizim 7 miliard lekë. Ndikim në këtë zë kanë të ardhurat shtesë nga rritja e importit të taksuar me rreth 7%.

Të ardhurat nga Kontributet për Sigurime Shoqërore e Shëndetësore vlerësohen me një rritje 5 % më shumë krahasuar me pritshmërinë për vitin 2017, me një realizim në masën rreth 83.1 miliard lekë. Gjenerimi i të ardhurave shtesë për kontributet do të ndikohet nga rritja e performancës kontrolluese të administratës tatimore si dhe rritja e numrit të kontribuesve aktive me rreth 5%.

RISQET FISKALE

Në krahun e të ardhurave buxhetore risqet fiskale për vitin 2017 konsistojnë në:

- Rritja me rreth 18% i çmimit të karburanteve. Parashikimet e agjensive të specializuara ndërkombëtare minimizojnë mundësitë që kjo rritje të mos ndodhë në këtë nivel. Në planifikimin e të ardhurave, është vlerësuar kompensimi i ndonjë oshilacioni të mundshëm të çmimeve, nëpërmjet disiplinimit maksimal të rasteve të përjashtimeve dhe rimbursimeve përtej normave ligjore dhe parashikimeve.
- Është parashikuar një rritje me 200 ton e importit të cigareve me një efekt në të ardhura nga TVSH, Akciza dhe Taksa Doganore prej 1.8 miliard lekë, bazuar në performancën e vitit 2017. Ky parashikim mund të mos realizohet në 100% të tij dhe mund të ketë rrishtje e rritjes së importit të cigareve me 150 ton dhe jo me 200 ton sa është parashikuar, me një efekt negativ rreth 0.4 miliard lekë.

- Është parashikuar rritje e importit dhe Prodhimit vendas të karburantit me 7% bazuar në performancën e vitit 2017. Në rast se nuk verifikohet kjo rritje mund të shkojë në 5% me një efekt negativ në të ardhurat me -0.5 miliard lekë.